

Examen VMBO-BB

2019

tijdvak 1
donderdag 9 mei
13.30 - 15.00 uur

Nederlands CSE BB

Bij dit examen hoort een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 24 vragen en een schrijfopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 39 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

De giraffe, een ‘foutje in de evolutie’ op de Rode Lijst

(1) In Afrika wordt de giraffe de engel van de savanne genoemd. Maar het gaat niet goed met het dier. Het aantal giraffen is in korte tijd bijna gehalveerd, werd onlangs bekend. Tijd voor een ode aan de imposante langnek.

(2) “Die lange wimpers en gracieuze tong. Die donkere ogen, waarmee ze mijlenver kijken.” Giraffen laten Marjo Hoedemakers, hoofdverzorger van dierenpark Amersfoort, zwijmelen. “Ze stralen rust uit. Het zijn een soort reusachtige bambi’s. Giraffen zijn de langste dieren op land. Ze imponeren met hun lange nek. Ze tonen geen agressie. Kijk eens hoe de moeder zich over een pasgeboren veulen ontfermt. Hoe een jonge giraffe achter zijn moeder aanloopt. Een en al liefde en zorg. Het past perfect bij de oorspronkelijke betekenis van de naam giraffe: charmant en zacht.”

(3) Onlangs maakte de IUCN (International Union for Conservation of Nature) bekend dat het aantal giraffen in het wild drastisch is gedaald. De internationale natuurorganisatie heeft de soort daarom op de zogenoemde Rode Lijst van beschermde diersoorten gezet. In dertig jaar tijd slonk het aantal giraffen met bijna 40 procent, van zo'n 160.000 giraffen in 1985 tot iets meer dan 97.000 vorig jaar. De dieren raken steeds meer in de verdrukking door grootschalige jacht om hun vlees en verlies van leefgebied door landbouw en mijnbouw. Er zijn nu vier keer meer olifanten op aarde dan giraffen. “Mensen zijn zich er niet van bewust dat ze stilletjes uitsterven”, schrijft de IUCN.

(4) Giraffen komen in de natuur alleen voor in Afrika. “Ze verdienen het om met rust gelaten te worden”, vindt bioloog Midas Dekkers. “Maar laten we niet met ons vingertje zwaaien. Wij knallen hier ganzen van het weiland, omdat ze voor een tientje schade aanrichten.” Dekkers noemt de giraffe ‘een toverbeest’. “Neem alleen al de bloedsomloop van het dier. Hij moet al dat bloed door die enorme nek naar boven persen. Een enorme prestatie, waarvoor hij zijn hartje heeft moeten opvoeren. Alsof het een brommer is. Nadeel daarvan is wel dat giraffen in gevangenschap vaak overlijden aan hartfalen.”

(5) Toch heeft vrijwel elke dierentuin een paar giraffen. Het zijn geheide publiekstrekkers. “Dierentuinen hebben soms zelfs zoveel giraffen dat ze aan de leeuwen worden gevoerd”, merkt Dekkers venijnig op. De eerste exemplaren werden aan het begin van de 19de eeuw naar Europa gehaald, zegt Dekkers. “Het was een regelrechte sensatie. Opeens liepen overal mensen rond met mutsen en jassen met giraffenprint. Tegenwoordig is het mode dat dierentuinen enorme savannes nabouwen. Je ziet nauwelijks nog een dier, maar die giraffe blijft dankzij zijn hoge lijf makkelijk te spotten.”

(6) In het wild heeft de giraffe nogal pech met die lange nek van hem, vervolgt Dekkers. “Jagers hebben hem onmiddellijk in de smiezen. Als hij wat wil drinken, ligt hij daar met die nek te hannesen. Eigenlijk is het bezopen zo lang als de giraffe is. Het dier heeft een foutje gemaakt in de evolutie¹⁾. Hij heeft al zijn kaarten gezet op het knabbelen aan de allerhoogste boomblaadjes. Terwijl iedere aap de giraffe had kunnen vertellen dat je helemaal geen lange nek nodig hebt om bovenin de boom te komen. Je kan ook klimmen. Het is de tragiek van de specialisten. Als de giraffe niet oppast, kunnen niet alleen de jagers, de landbouw of de stad de ondergang voor de giraffe betekenen, maar ook die nek van hem.”

*naar een artikel van Gerben van 't Hof,
de Gelderlander, 9 december 2016*

noot 1 Evolutie is de ontwikkeling van het leven op aarde.

- 1p 1 Een tekst kan op verschillende manieren worden ingeleid.
→ Welke **twee** manieren worden in alinea 1 gebruikt?
Schrijf in de uitwerkbijlage alleen de letters op.
In alinea 1
- a worden voor de tekst belangrijke vragen gesteld.
 - b wordt de aanleiding voor het schrijven van de tekst gegeven.
 - c wordt de mening van de schrijver over het onderwerp weergegeven.
 - d wordt het onderwerp van de tekst geïntroduceerd.
 - e wordt vooraf een samenvatting van de tekst gegeven.
- 2p 2 In alinea 2 staat “Het past perfect bij de oorspronkelijke betekenis van de naam giraffe: charmant en zacht.”
→ Geef bij elke zin aan of dit wel of geen voorbeeld is van deze uitspraak.
Zet in de uitwerkbijlage steeds een kruisje in de juiste kolom.

	wel	geen
Die lange wimpers en gracieuze tong.		
Giraffen zijn de langste dieren op land.		
Het zijn een soort reusachtige bambi's.		
Kijk eens hoe de moeder zich over een pasgeboren veulen ontfermt.		
Ze imponeren met hun lange nek.		

- 1p 3 Waarom heeft de internationale natuurorganisatie IUCN de giraffe op de zogenoemde Rode Lijst van beschermde diersoorten gezet?
- A Er zijn meer olifanten op aarde dan giraffen.
 - B Het aantal giraffen in het wild is flink afgenomen.
 - C Het jagen op giraffen neemt toe.
 - D Mensen zijn zich er niet van bewust dat giraffen uitsterven.
- 1p 4 In alinea 4 staat “Maar laten we niet met ons vingertje zwaaien.”
→ Welke **twee** zinnen uit de tekst geven voorbeelden van waarom wij niet met ons vingertje moeten zwaaien?
Schrijf in de uitwerkbijlage alleen de letters op.
- a “Mensen zijn zich er niet van bewust dat ze stilletjes uitsterven” (alinea 3)
 - b “Wij knallen hier ganzen van het weiland, omdat ze voor een tientje schade aanrichten.” (alinea 4)
 - c “Dierentuinen hebben soms zelfs zoveel giraffen dat ze aan de leeuwen worden gevoerd” (alinea 5)
 - d “Opeens liepen overal mensen rond met mutsen en jassen met giraffenprint.” (alinea 5)
 - e “Eigenlijk is het bezopen zo lang als de giraffe is.” (alinea 6)
- 1p 5 “Dierentuinen hebben soms zelfs zoveel giraffen dat ze aan de leeuwen worden gevoerd”, merkt Dekkers venijnig op.” (alinea 5)
Wat weet je door deze opmerking zeker over Dekkers?
- A Hij is boos over deze actie van dierentuinen.
 - B Hij is teleurgesteld door deze actie van dierentuinen.
 - C Hij is verdrietig door deze actie van dierentuinen.
 - D Hij voelt zich ongelukkig door deze actie van dierentuinen.
- 1p 6 Wat is de hoofdgedachte van de tekst?
- A De giraffe is in de dierentuin een geliefde publiekstrekker.
 - B De nek van een giraffe is een fout in de evolutie.
 - C Er zijn meer olifanten op aarde dan giraffen.
 - D Giraffen in het wild worden bedreigd met uitsterven.

‘Maak kinderen op jonge leeftijd bewust van geld, dan kunnen ze daar in de toekomst beter mee omgaan’

(1) Het is makkelijk om te zeggen dat jongeren in armoede een te dure telefoon hebben. Of dat ze eerst eens moeten stoppen met roken. Maar volgens de Rosmalense budgetexpert Eef van Opdorp ligt het probleem dieper. “Geld gaat vaak niet over geld, maar over gedrag”, zegt de financieel coach die onder meer bekend is van het televisieprogramma Uitstel van Executie.

(2) Dure abonnementen en onverantwoorde aankopen zijn niet het probleem, zegt u. Wat dan wel?

“Natuurlijk is er een groep jongeren die een abonnement neemt, terwijl die jongeren het helemaal niet kunnen betalen. Maar laat dat tien tot twintig procent zijn. Het overgrote deel komt in de financiële problemen door andere oorzaken. Wat heb je van huis uit geleerd? Hoeveel tegenslagen heb je gehad? Heb je een buffer? Kun je tegen een duwtje?”

(3) Het zijn vragen die een veel grotere rol spelen. Als je voor een dubbeltje bent geboren, word je niet snel een kwartje - al zijn er altijd uitzonderingen. Belangrijk: kinderen luisteren niet naar wat volwassenen zeggen, maar kijken naar wat ze doen. Kinderen zijn voor een groot deel afhankelijk van hun ouders. Hoe moet een twaalfjarige zelf zijn geld verdienen?”

(4) Wat doet armoede met kinderen?

“Armoede veroorzaakt stress. Dat geldt overigens voor iedereen: kinderen, volwassenen en ouderen. Door de stress wordt het denkvermogen beperkt, het hoofd werkt niet helemaal zoals het zou moeten werken. Een deel van de hersenen gaat op slot. Je verlamt als het ware. Ruimte voor creatieve gedachten is er niet, om nog maar te zwijgen over langetermijnplannen.

(5) Vergelijk het met een proefwerkweek op school of een deadline¹⁾ op je werk waarvan je op voorhand weet dat het niks gaat worden. In de weken ervoor ben je gestrest. Het enige waar je aan denkt, zijn die toetsen of deadline. Al het andere is even niet interessant. Je komt in een soort tunnelvisie terecht en denkt alleen maar aan de korte termijn. De wereld gaat pas weer verder als de proefwerken of deadline voorbij zijn. Mensen met financiële problemen hebben dat gevoel elke dag. Jong of oud, dat maakt niet uit.”

(6) Hoe kunnen deze mensen geholpen worden?

“Het probleem is dat degenen die het beleid bepalen vaak zelf niet in armoede leven. Dat is een grote groep bevoorrechte mensen. Voor hen is het moeilijk te begrijpen hoe het hoofd werkt van iemand die in de problemen zit. We leven in een ingewikkelde maatschappij, waarin iedereen zelfredzaam moet zijn. Maar in de praktijk werkt het niet zo.

(7) Vaak hoef je maar een paar formulieren in te vullen om hulp te krijgen. Maar voor de mensen in een stresssituatie voelt het invullen van een paar digitale formulieren hetzelfde als het beklimmen van de Mount Everest. Het is hartstikke leuk dat we in deze samenleving zoveel mogelijk digitaal doen, maar in deze gevallen heb je levende mensen nodig waar geluid uit komt en die doorvragen. Zij dienen als financiële schoonmaker.”

(8) De mensen in armoede hebben zelf ook een verantwoordelijkheid, toch?

“Sterker nog, het is hún verantwoordelijkheid uit de ellende te komen. Maar dan heb je wel iemand nodig die niet alleen met je meekijkt, maar vooral meedoet. Ouders moeten hun kinderen van jongs af aan leren omgaan met geld, in goede en in slechte tijden. Aangezien dat in de praktijk niet altijd gebeurt, heeft school ook de ‘meehelprol’. Ik ben er voorstander van dat kinderen een bijbaantje hebben, zodra dat wettelijk mag. Hoeveel verdienen zij en wat kunnen zij daar van kopen? Als je ze daar op jonge leeftijd bewust van maakt, kunnen ze in de toekomst beter met geld omgaan.”

*naar een artikel van Guus Peters,
Algemeen Dagblad, 29 juli 2017*

noot 1 Een deadline is de uiterste datum waarop iets af moet zijn.

- 1p 7 Een tekst kan op verschillende manieren worden ingeleid.
→ Welke **twee** manieren gebruikt de schrijver in alinea 1?
Schrijf in de uitwerkbijlage alleen de letters op.
De schrijver
- a geeft vooraf een belangrijke conclusie over het onderwerp van de tekst.
 - b geeft zijn eigen mening over het onderwerp weer.
 - c introduceert een voor de tekst belangrijke persoon.
 - d stelt een voor de tekst belangrijke vraag.
- 1p 8 In alinea 2 staat “Kun je tegen een duwtje?”
Waar vraagt deze zin naar?
naar de vraag of iemand
- A een financiële tegenvaller kan opvangen
 - B geleerd heeft om met geld om te gaan
 - C toe durft te geven dat hij een financieel probleem heeft

- 1p 9 Eef van Opdorp zegt in de tekst: "Geld gaat vaak niet over geld, maar over gedrag".
Welke zin uit alinea 3 geeft hiervoor bewijs?
- A "Het zijn vragen die een veel grotere rol spelen."
 - B "Als je voor een dubbeltje bent geboren, word je niet snel een kwartje - al zijn er altijd uitzonderingen."
 - C "Belangrijk: kinderen luisteren niet naar wat volwassenen zeggen, maar kijken naar wat ze doen."
 - D "Hoe moet een twaalfjarige zelf zijn geld verdienen?"
- 1p 10 In alinea 4 staat "Dat geldt overigens voor iedereen...".
Waarnaar verwijst het woord 'dat'?
- A dat armoede stress veroorzaakt
 - B dat door stress je denkvermogen beperkt wordt
 - C dat iedereen geldproblemen kan hebben
 - D dat iedereen last krijgt van stress
- 1p 11 In alinea 6 staat "Dat is een grote groep bevoorrechte mensen."
Wat wordt hiermee bedoeld?
Deze mensen hebben
- A genoeg geld.
 - B lang gestudeerd.
 - C vooroordelen over arme mensen.
- 1p 12 Welk advies wordt in alinea 7 gegeven?
- A Geef mensen met geldproblemen vooral persoonlijke begeleiding.
 - B Houd digitaal bij welke mensen geldtekort hebben.
 - C Onderneem sportieve activiteiten als je geldzorgen hebt.
 - D Zorg dat je taalvaardig genoeg bent om een formulier in te vullen.
- 1p 13 Op welke manier sluit de laatste alinea de tekst af?
- A door een advies te geven hoe je kunt leren om met geld om te gaan
 - B door een conclusie te trekken over de manier waarop ouders zelf met geld omgaan
 - C door een plan voor scholen aan te bieden over hoe ze lessen rondom geld kunnen vormgeven
 - D door te waarschuwen voor het gevaar van te veel geld uitgeven
- 1p 14 Wat is het belangrijkste doel van deze tekst?
De lezer
- A kennis te laten maken met de budgetexpert Eef van Opdorp.
 - B te informeren over de oorzaken en gevolgen van geldproblemen.
 - C te overtuigen dat een advies van een budgetcoach voor iedereen goed zou zijn.
 - D te waarschuwen dat jongeren van nu zuiniger met hun geld moeten omgaan.

Het moeten geen watjes worden, maar om ze nou te laten sporten in een herfststorm...

(1) Buiten sporten is gezond, ook al komt de regen met bakken uit de hemel. Of mogen ze best een training overslaan? De eerste – flinke – herfstbuien leiden ook weer tot de eerste bezorgde vragen in de groepsapp. Gaat de training door? Allemaal duimpjes als de boel wordt afgelast. Maar dat beetje regen! Ze zijn toch niet van suiker? En buiten sporten is toch heel gezond? Of is doorweekt raken en nat op de fiets terug naar huis niet zo verstandig voor lijf en motivatie van een kind?

(2) Misschien geen vraag om voor te leggen aan een sportarts en sportpsycholoog. Die vinden dat je onder heel veel weersomstandigheden naar buiten kunt, zelfs als het sneeuwt of vriest. Guido Vroemen begeleidt topsporters en doet zelf ook fanatiek aan wielrennen, hardlopen en triatlons. “Als er net een plensbui losbreekt, zou ik die even afwachten, maar regen tijdens een training is juist heel lekker.”

(3) Buiten is niet per se gezonder en na regen zit er niet meer zuurstof in de lucht, zegt de sportarts. “Het gehalte zuurstof is altijd 21 procent, ook in een gymzaal. Turners zien er toch niet ongezonder uit? Buiten fietsen, rennen en voetballen voelt gewoon fijn,” zegt hij. Als je maar zorgt voor goede kleding. Kinderen die zo in hun natte pakkie op de fiets stappen: dat is niet handig. “Zijn ze doorweekt, dan kunnen ze die kleding beter uittrekken, anders verliezen ze snel veel warmte.”

(4) “Het lichaam functioneert het best binnen bepaalde grenzen”, legt hij uit, “tussen 35 en 39 graden. Koel je heel erg af, dan is de doorbloeding minder en worden alle functies minder. En bij kinderen gaat dat nog wat sneller, omdat ze een relatief groot lichaamsoppervlak hebben en een kleine inhoud. Ze beseffen ook minder snel dat ze het koud hebben. Sporten levert altijd wel wat spierschade op”, zegt hij. “Een rustige cooling down helpt om afvalstoffen kwijt te raken. Gaat de afkoeling te snel, dan duurt het herstel wat langer. Dus droge kleren in de tas, zodat ze zich kunnen omkleden. Of een goede regenjas die de warmte vasthoudt. Maar van één keer met de auto worden het vast geen watjes”, nuanceert Vroemen. Hij zet zijn meisjes weleens bij de atletiekbaan af. “Een Spartaanse opvoeding is meer iets voor het leger.”

(5) Thuisblijven, met de auto brengen, sportpsycholoog Ivo Spanjersberg zou het een verkeerd signaal vinden. Tuurlijk, een herfststorm met hoosbuien en windkracht tien, dan kan die fiets wel even in de achterbak. “Maar ik zou er echt een uitzondering van maken. Kinderen zijn in principe lui. Als ze gebracht kunnen worden, zullen ze geen nee zeggen. En in Nederland regent het nogal eens.”

(6) Spanjersberg begeleidt zowel volwassen topsporters als talentvolle kinderen. Hij hoort de discussies over een nieuwe generatie die niet met tegenslagen kan omgaan, hij ziet soms overbezorgde ouders. Maar hij zal nooit in gemeenschappen spreken. Fietsen en sporten in weer en wind vormt ze wel. “Motivatie moet van binnenuit komen, maar op deze momenten leren ze doorzetten. Omgaan met tegenslag geeft mentale weerbaarheid.”

(7) Er zijn zaken die de motivatie helpen, zoals talent en succes. Dat maakt het leuk om te sporten en minder leuk om een training te missen. Belangrijkste stimulans volgens de sportpsycholoog is echter autonomie. Met een aantal collega's schreef Spanjersberg het boek 'Slagen'. Het bevat tips voor tennisouders én interviews met Nederlandse toptennissers. Paul Haarhuis geeft daarin letterlijk aan dat het hem heeft geholpen dat hij zelf voor tennis had gekozen, ook al moest hij daar dagelijks een eind voor fietsen. “Zijn ouders stimuleerden hem om hard te werken, maar het bleef zijn keuze.” Je zou zeggen, dat een kind dan ook zelf kan bepalen dat-ie een training overslaat, maar dat bedoelt Spanjersberg niet. “Ik zou die discussie helemaal niet aangaan. Je kind wilde zelf graag sporten, koos zelf voor een buitensport. Dan maakt het weer niet uit.”

(8) Er is nog een belangrijke bron van motivatie, zegt Spanjersberg. Verbondenheid, vrienden in een team. “Die maken dat je graag sport. Ook met slecht weer. Je laat je team en de trainer niet in de steek. Je gaat gewoon.” Spanjersberg was als kind keeper. “Dat is echt geen pretje in de striemende regen: een natte broek en lang stilstaan. Maar het betekende ook buikschuiven over een nat veld.” Achteraf is een natte training heel vaak leuk, wil hij maar zeggen. “En thuis is de warme douche dan extra lekker.” Sportarts Guido Vroemen benoemt nog de voldoening. “Dan loop je daar in de regen. Bijna niemand meer op straat, en jij doet dat toch maar mooi.”

*naar een artikel van Maaïke Bezemer,
Trouw, 20 september 2017*

- 1p **15** Een tekst kan op verschillende manieren worden ingeleid.
Welke manier wordt in alinea 1 gebruikt?
In alinea 1
- A** worden enkele interessante vragen gesteld over het onderwerp van de tekst.
 - B** wordt de aanleiding voor het schrijven van de tekst genoemd.
 - C** wordt vooraf een korte samenvatting van de tekst gegeven.

- 1p 16 In alinea 2 staat “Misschien geen vraag om voor te leggen aan een sportarts en sportpsycholoog.”
Waarom is dit misschien geen vraag voor hen?
- A omdat deze personen het ook moeilijk vinden om hierop een antwoord te geven
 - B omdat deze personen waarschijnlijk geen uitgesproken mening over dit onderwerp hebben
 - C omdat je het antwoord eigenlijk al kunt voorspellen

- 2p 17 Onder bepaalde omstandigheden kan buiten sporten problemen opleveren.
→ Geef van elke omstandigheid aan of deze volgens alinea 3 en 4 wel of geen problemen kan opleveren.
Zet in de uitwerkbijlage steeds een kruisje in de juiste kolom.

	wel	geen
als de lichaamstemperatuur lager wordt dan 35 graden		
als het buiten hard regent		
als je geen sportkleding draagt tijdens het sporten		
als je lang in natte kleding blijft rondlopen		

- 1p 18 Welke zin uit alinea 4 geeft een conclusie weer?
- A “Sporten levert altijd wel wat spierschade op, zegt hij.”
 - B “Dus droge kleren in de tas, zodat ze zich kunnen omkleden.”
 - C “Maar van één keer met de auto worden het vast geen watjes, nuanceert Vroemen.”
 - D “Hij zet zijn meisjes weleens bij de atletiekbaan af.”
- 1p 19 Alinea 6, 7 en 8 gaan over hetzelfde deelonderwerp.
Welk deelonderwerp is dit?
- A Hoe kunnen ouders je stimuleren om buiten te blijven sporten?
 - B Hoe leer je om te gaan met tegenslagen bij het sporten in de buitenlucht?
 - C Wat zorgt ervoor dat je gemotiveerd bent om buiten te blijven sporten?
 - D Wat zorgt ervoor dat je succesvol bent in het sporten in de buitenlucht?
- 1p 20 Wat is het belangrijkste doel van deze tekst?
- A De lezer amuseren met voorbeelden van buiten sporten.
 - B De lezer informeren over buiten sporten bij slecht weer.
 - C De lezer overhalen om te blijven sporten ongeacht of het buiten of binnen is.
 - D De lezer overtuigen om meer buiten te gaan sporten.

- 2p 21 Geef van onderstaande beweringen aan of deze juist of onjuist zijn op basis van de informatie in de tekst.
Zet in de uitwerkbijlage steeds een kruisje in de juiste kolom.

	juist	onjuist
Als een lichaam te veel afkoelt, werkt het lichaam minder goed.		
De experts die in de tekst aan het woord komen, vinden beiden dat je met slecht weer over het algemeen gewoon buiten kunt sporten.		
Het voordeel van buiten sporten is dat er buiten meer zuurstof in de lucht zit.		
Ivo Spanjersberg vindt het over het algemeen prima dat ouders hun kinderen met slecht weer met de auto wegbrengen.		

Tekst 4

Venster op de wereld

Dit jaar bestaat National Geographic 125 jaar. Deze en nog veel meer prachtige beelden zijn de komende maanden te zien op zes stations.

Samen met National Geographic en ProRail heeft NS een **foto-expositie van inspirerende beelden** opgezet. Maak kennis met de schoonheid van de wereld en de duurzame initiatieven van ProRail en NS. De expositie is nu te zien op station Rotterdam Centraal, kom langs en twitter mee: #NatGeo125.

Meer weten: www.ns.nl.

Ga mee

- 1p 22 Op welke manier ondersteunen de afbeeldingen de tekst?
De afbeeldingen
- A geven voorbeelden van de foto's die je op de expositie kunt zien.
 - B geven voorbeelden van reisbestemmingen van de NS.
 - C laten duurzame initiatieven van ProRail en NS zien.
 - D maken duidelijk dat National Geographic 125 jaar bestaat.
- 1p 23 Wat is het belangrijkste doel van deze advertentie?
- A mensen laten weten dat de NS samenwerkt met andere organisaties
 - B mensen laten weten dat National Geographic 125 jaar bestaat
 - C mensen overhalen lid te worden van het tijdschrift National Geographic
 - D mensen overhalen meer met het openbaar vervoer te reizen
 - E mensen overhalen om naar de foto-expositie van National Geographic te komen

- 1p 24 Welke zin past het best bij de kop van de advertentie 'Venster op de wereld'?
- A De expositie geeft je een beeld van de mooie plekken op de wereld.
 - B De NS vindt een duurzame wereld heel belangrijk.
 - C Met de NS kun je op de mooiste plekken op de wereld komen.
 - D National Geographic zorgt voor een mooiere wereld.

Let op: de laatste opdracht van dit examen staat op de volgende pagina.

Bloggers of vloggers gezocht

Jouw mentor vertelt de klas over een oproep op de site www.jouweindexamen.nl en vraagt welke leerlingen mee willen doen aan deze actie.

Bloggers¹⁾ of vloggers²⁾ gezocht!

De eindexamens staan weer volop in de belangstelling. De redactie van de website *Jouw Eindexamen* is dan ook op zoek naar leerlingen die dit jaar examen doen. Zit jij in de vierde klas vmbo, ben je handig met internet, kun je goed communiceren? Dan ben jij degene die wij zoeken! We willen namelijk op onze examensite www.jouweindexamen.nl vmbo-leerlingen volgen tijdens de afname van het landelijk examen en we zoeken daarvoor bloggers en vloggers.

We vragen je op elke examendag een blog of een vlog te maken over je ervaringen tijdens die dag. Deze blogs en vlogs plaatsen we dan op onze site.

Ben jij de blogger of vlogger die we zoeken? Schrijf dan een e-mail naar onze redactie via redactie@jouweindexamen.nl waarin je uitlegt waarom we op zoek zijn naar jou!

noot 1 Bloggen is het bijhouden van een persoonlijk dagboek op internet.

noot 2 Vloggen is het bijhouden van een persoonlijk dagboek op internet met videobeelden.

12p **25** Schrijf een enthousiaste e-mail naar de redactie van *Jouw Eindexamen* waarin je aangeeft graag een bijdrage te willen leveren.

Een deel van de informatie die je nodig hebt, staat in de tekst hierboven. De informatie die niet in de tekst staat, moet je zelf bedenken. Een aantal gegevens is al voorgedrukt in de uitwerkbijlage.

Neem in de e-mail de volgende onderdelen op.

- Stel jezelf voor.
- Vertel hoe je over de oproep hebt gehoord.
- Geef aan of je wilt bloggen of vloggen voor de site en leg uit waarom je kiest voor deze vorm.
- Leg uit waarom jij het leuk of interessant vindt om voor de site te bloggen of te vloggen.
- Leg uit waarom jij denkt dat je een goede blogger of vlogger zou zijn voor de site. Noem hierbij twee kwaliteiten van jezelf.
- Vraag om informatie over hoe de procedure er verder uitziet.
- Vraag om een spoedige reactie.

Sluit je e-mail af met “Met vriendelijke groet,” en je eigen voor- en achternaam.

Let er op dat je je aanmelding duidelijk uitlegt in je e-mail, dat je een goede indeling maakt, dat je zakelijk blijft en de juiste toon weet te vinden.

Let op: Zorg ervoor dat je tekst minimaal uit 75 woorden bestaat. Bij minder dan 75 woorden krijg je geen punten voor taalgebruik.

De teksten die voor dit examen gebruikt zijn, zijn bewerkt om ze geschikt te maken voor het examen. Dit is gebeurd met respect voor de opvattingen van de auteur(s). Wie kennis wil nemen van de oorspronkelijke tekst(en), raadplege de vermelde bronnen. Het College voor Toetsen en Examens is verantwoordelijk voor vorm en inhoud van dit examen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.